

INŽENJERI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

„Inženjeri zaštite
životne sredine“

Strateški plan udruženja za period od 2021 – 2023. godine

Novi Sad | Maj 2021.

Sadržaj

Uvod	3
O nama	4
Tekući projekti.....	6
SWOT analiza "Inženjera zaštite životne sredine"	8
Kontekst u okviru kog planiramo	9
Vizija, vrednosti i misija	12
Strateški ciljevi	13
Strateške mere	14
Monitoring i evaluacija	16
Operativni plan „Inženjera zaštite životne sredine“ za 2021. godinu.....	20

Uvod

Poštovane kolegice i kolege, sadašnji i budući saradnici i partneri,

„Inženjeri zaštite životne sredine“ su, nakon sumiranja rezultata višegodišnjeg rada i analize šireg i užeg konteksta u kom deluju, uvideli potrebu za strateškim planiranjem koje bi omogućilo postavljanje stabilne osnove za dalji razvoj, i u programskom i u organizacijskom smislu, i bolji odgovor na društvene potrebe koje naše udruženje smatra važnim.

Proces strateškog planiranja je započet uz pomoć Agencije „Facilitas“ iz Novog Sada, u okviru projekta „Zajedno za aktivno građansko društvo – ACT“, koji sprovode Helvetas Swiss Intercooperation i Građanske inicijative.

Prve analize smo sproveli u februaru 2020. godine kako bi se napravio osvrt na rezultate dosadašnjeg rada i razmotrili postojeći resursi organizacije.

Na temelju revidirane vizije, vrednosti i misije, aktuelne analize okruženja, te delatnosti i dosadašnjih postignuća organizacije, identifikovane su specifične potrebe i određen set strateških ciljeva i mera do decembra 2023. godine.

Na osnovu ovog Strateškog plana „Inženjeri zaštite životne sredine“ će svake godine izrađivati planove rada za tekuću godinu. Plan rada za tekuću godinu sastojće se od Operativnog plana i Finansijskog plana. Udruženje će, po potrebi, da izrađuje i akcione planove za sprovođenje specifičnih ciljeva i aktivnosti, a u skladu sa Strateškim planom i planom rada za tekuću godinu.

Zahvaljujem se zaposlenima, članovima i članicama, saradnicima i saradnicama udruženja, koji su aktivnim učešćem doprineli procesu strateškog planiranja.

S poštovanjem,

Igor Jezdimirović

Predsednik Upravnog odbora
"Inženjera zaštite životne sredine"

O nama

Inspiraciju za osnivanje udruženja "Inženjeri zaštite životne sredine" osnivači su pronašli u potrebi da daju svoj doprinos smanjenju štetnog uticaja ljudi na životnu sredinu i da konkretnim aktivnostima podrže postizanje održivog razvoja u Novom Sadu, Vojvodini, Srbiji i Evropi.

"Inženjeri zaštite životne sredine" osnovani su **29. novembra 2005. godine** na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu od strane inženjera, studenata i studentkinja, mladih, pravnika i poštovalaca životne sredine. Filozofija rada "Inženjera zaštite životne sredine" oslanja se na [pismo indijanskog poglavice Seattle-a](#) iz 1854. godine, koje predstavlja manifest duhovno superiornih domorodaca nad osvajačima sa primitivnim odnosom prema Majci Prirodi.

Shvatajući značaj znanja, saradnje i aktivizma, koji u sinergiji daju rezultate, usvojen je moto „Misli globalno, deluj lokalno“.

Posebno mesto u organizaciji imaju profesionalni inženjeri zaštite životne sredine i stručna lica sličnih profesija koji su i okosnica delovanja i rada samog udruženja.

Stručan pristup i jasne pozitivne efekte na životnu sredinu moraju imati sve aktivnosti koje se realizuju, jer samo na taj način možemo podržati razvoj održivog društva kojem težimo.

Udruženje je zvanično registrovano [6. januara 2006. godine](#) i od tada neprekidno funkcioniše.

U nastanku i prvoj deceniji rada ključan uticaj na razvoj udruženja imala je Alijansa za globalnu održivost i edukacije koje je sprovodila kroz program "Youth encounter on sustainability", kao i Regionalni centar za životnu sredinu kroz program "Youth environmental leaders".

Izuzetan značaj u razvoju organizacije imala je i saradnja sa matičnim fakultetom. Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji sa departmanom za inženjerstvo zaštite životne sredine Fakulteta tehničkih nauka potpisan je [23. septembra 2009. godine](#).

Od svog nastanka, udruženje neguje i razvija partnerske odnos sa drugim zainteresovanim stranama, pojedincima, institucijama i donatorima.

„Inženjeri zaštite životne sredine“ osnivači su i aktivni članovi [Saveza ekoloških udruženja "Zelena lista Srbije"](#) i [Omladinskog saveza udruženja "Novi Sad omladinska prestonica Evrope - OPENS"](#).

Punopravni smo članovi [Evropskog biroa za životnu sredinu](#), najmasovnije mreže organizacija u Evropi i nacionalne mreže [Koalicija 27](#). Aktivno doprinosimo i radu mreža organizacija civilnog društva "Pošumimo Vojvodinu" i "Zelena stolica".

Profesionalan odnos prema preuzetim obavezama i efikasno upravljanje raspoloživim resursima dovelo je da „Inženjeri zaštite životne sredine“ postanu prepoznatljivi u zajednici kao stručna organizacija koja realizuje konkretne aktivnosti i programe.

Desetogodišnjicu rada krunisalo je započinjanje dugoročnog međunarodnog partnerstva i preuzimanje na desetogodišnje upravljanje [Centra za ruralni razvoj i primenjeno obrazovanje](#) na obroncima Nacionalnog parka Fruška gora, u selu Jazak, nadomak Banje Vrdnik.

Veliki broj prijatelja, partnera, saradnika i saradnica, donatora, medija i institucija sa kojima „Inženjeri zaštite životne sredine“ sarađuju ili su sarađivali od 2005. godine do danas, najbolja su potvrda posvećenosti, istrajnosti i ispravnosti aktivnosti koje se realizuju.

U različitom obimu, od samog početka udruženje je usmereno na rad u tri ključne oblasti: Upravljanje otpadom; Klimatske promene; Kvalitet voda.

Osnovne ciljne grupe su donosioci odluka i mladi.

Od 2016. godine „Inženjeri zaštite životne sredine“ uspevaju da obezbede potrebne preduslove za dalji razvoj u vidu kancelarije sa 4 radne pozicije, kao i obim projekata koji može da obezbedi uspostavljanje stalnih radnih odnosa za najaktivnije članove i članice i profesionalne angažmane za više spoljnih saradnika i saradnica.

Na društvenim mrežama prisutni smo na Fejsbuku, Jutjubu, Instagramu i Tviteru.

Zvanični sajt activity4sustainability.org se redovno ažurira, a pored njega aktivni su nam i portal reciklaza.biz, registrovan kao mediji, nsekodinar.rs i waterfest.rs koji predstavljaju sajtove aktivnosti koje sprovodimo duži niz godina.

Od 2019. godine imamo i registrovanu privrednu delatnost – 7021 – delatnost komunikacija i odnosa sa javnošću.

Tekući projekti

	Naziv projekta	Vreme realizacije	Tema	Obaveze
1.	"Zeleni inkubator"	1. januar 2020 – 31. decembar 2021.	<ul style="list-style-type: none"> – jačanje civilnog društva u oblasti zaštite životne sredine – cirkularna ekonomija 	<ul style="list-style-type: none"> – 40 ekspertske studije – 12 javnih prezentacija u 6 regiona – 1 publikacija – 6 videa, promo-materijal, 3 klipa za društvene mreže – 40 novinskih članaka – redizajn sajta Koalicije 27
2.	Prekogranični projekat „Zero Waste“	1. mart 2021 – 28. februar 2023.	<ul style="list-style-type: none"> – podrška uvođenju ZW koncepta u 3 lokalne samouprave – upravljanje otpadom (cirkularna ekonomija) 	<ul style="list-style-type: none"> – edukativni program za škole – podrška preduzećima za nabavku opreme – studijska poseta – plan ZW za lokalne samouprave
3.	"NS eko dinar u službi građana"	1. oktobar 2020 – 31. mart 2021.	<ul style="list-style-type: none"> – javno zagovaranje u oblasti zaštite životne sredine – praćenje rada lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> – metodologija praćenja potrošnje sredstava Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine Grada Novog Sada – interaktivna mapa/sajt – kampanja javnog zagovaranja sa konkretnim zahtevima ka Gradskoj upravi
4.	ACT – institucionalna podrška	1. oktobar 2020 – 30. septembar 2022.	<ul style="list-style-type: none"> – jačanje organizacija u oblasti zaštite životne sredine 	<ul style="list-style-type: none"> – povećanje komunikacije sa građanima/kama – strateški plan udruženja sa pratećim dokumentima – veća vidljivost udruženja u zajednici
5.	EU – "Turn on the Brain and Go Circular!"	1. maj 2021 – novembar 2021.	<ul style="list-style-type: none"> – edukacija mladih o cirkularnoj ekonomiji 	<ul style="list-style-type: none"> – 9 dana programa u Jasku za 30 mladih
6.	EU – „Active Youth for Healthier Future“	septembar 2020 – novembar 2021.	<ul style="list-style-type: none"> – edukacija mladih o klimatskim promenama 	<ul style="list-style-type: none"> – 9 dana programa u Jasku za 30 mladih
7.	Erasmus + – tri projekta na kojima je IZŽS partner	2021 – 2022.	<ul style="list-style-type: none"> – edukacija mladih – participativno učešće mladih – permakultura 	<ul style="list-style-type: none"> – odabir i slanje mladih na partnerske aktivnosti
8.	Evropska prestonica kulture	2019 – 2022.	<ul style="list-style-type: none"> – upravljanje otpadom 	<ul style="list-style-type: none"> – međunarodni kamp u Novom Sadu
9.	Centar u Jasku	2015 – 2025.	<ul style="list-style-type: none"> – edukacija osoba iz ruralnih sredina 	<ul style="list-style-type: none"> – kontinuiran rad centra – kreiranje i sprovođenje programa

Angažman van projekata				
10.	ESC (European Solidarity Corps)	2021 – 2027.	– volonterizam mladih	– organizacija slanja volontera/ki u inostranstvo – obezbeđivanje uslova za rad stranih volontera/ki u udruženju
11.	Koalicija 27	2017 –	– evropske integracije (Poglavlje 27) – upravljanje otpadom	– godišnji izveštaj iz senke – učešće u radu upravnog odbora – održavanje i razvoj saradnje – 2 stručna teksta godišnje za sajt Koalicije
12.	EEB (European Environmental Bureau)	2019 –	– cirkularna ekonomija – upravljanje otpadom	– plaćanje članarine – 2. godišnje skupštine – učešće u radnim grupama
13.	"Zelena lista Srbije"	2013 –	– upravljanje otpadom	– godišnje skupštine – aktivno učešće u zajedničkim aktivnostima
14.	OPENS	2016 –	– omladinska politika	– učešće u radu skupštine – upravljanje savezom – plaćanje članarine – učešće u delu aktivnosti
15.	"Pošumimo Vojvodinu"	2019 –	– zaštita životne sredine	– učešće na sastancima – povezivanje aktera
16.	"Zelena stolica"	2015 –	– javno zagovaranje	– učešće na skupštini – učešće u aktivnostima
17.	Natura 2020	2015 –	– javno zagovaranje	– učešće na skupštini – učešće u aktivnostima
18.	Privredna komora Vojvodine	2019 –	– cirkularna ekonomija	– učešće u radu Skupštine PKV – učešće u radu Grupacije Industrije – učešće u Savetu za cirkularnu ekonomiju – aktivno učešće u radu tela PKV
19.	Ministarstvo zaštite životne sredine	2020 –	– cirkularna ekonomija – klimatske promene	– učešće na regionalnim sastancima UNIDO (Organizacije Ujedinjenih nacija za industrijski razvoj) – učešće u Radnoj grupi za projekat „Uspostavljanje okvira transparentnosti za R. Srbiju“ – učešće u Radnoj grupi za sprovođenje "Priprema Drugog dvogodišnjeg ažuriranog izveštaja i Trećeg nacionalnog izveštaja prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promeni klime"
20.	Reciklaza.biz	2020 –	– upravljanje otpadom – cirkularna ekonomija	– objavljivanje minimum 4 teksta nedeljno i njuzletera svakoga petka
21.	Grad Novi Sad	2021 –	– održivi razvoj	– učešće u Radnoj grupi za održivi razvoj Grada Novog Sada

SWOT analiza „Inženjera zaštite životne sredine“

SNAGE	SLABOSTI
<p>Dugogodišnji projekti Članstvo u Koaliciji 27, EEB, OPENS-u i Savetu za cirkularnu ekonomije PKV, "Zelenoj listi Srbije" Timski rad Motivacija za rad i usavršavanje Izgrađeni dobri odnosi sa medijima Centar za ruralni razvoj i primenjeno obrazovanje u Jasku Prisutnost na društvenim mrežama Tradicija duga 15 godina Iskustvo u realizaciji projekata (EU i međunarodnih) Tehnička opremljenost</p>	<p><u>Nedostatak stabilnih prihoda*</u> Nemogućnost zapošljavanja svih stručnih profila zbog finansijskih resursa <u>Nedostatak menadžmenta ljudskih resursa*</u> Nedostatak strateškog usmerenja <u>Nedostatak sistematizacije radnih mesta i procedura rada*</u> Nedostatak baze učesnika/ca i mehanizama za uključivanje mladih <u>Nedovoljna digitalizacija poslovanja*</u></p>
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<p>Mediji nas prepoznaju kao kredibilan izvor informacija Povećanje senzibiliteta i svesti o uticaju životne sredine na zdravlje <u>Mogućnost učešća na velikim EU projektima</u> <u>Prepoznavanje od strane privrede</u> ESC akreditacija</p>	<p>Nedostatak stručnog kadra za rad u OCD-u <u>Degradacija životne sredine usled neodgovornosti donosioca odluka*</u> Nedostatak kaznene politike* Odustajanje od EU integracija Odsustvo donatora i sredstava Odsustvo kontinuirane podrške za rad OCD-a na zaštiti životne sredine Nezainteresovanost mladih za volonterski angažman</p>

* Prioriteti na koje treba reagovati u ovom strateškom planu su označeni i ugrađeni u elemente SP

Kontekst u okviru kog planiramo

Stanje životne sredine u Srbiji značajno se pogoršava, a problemi zagađenja i preterane eksploatacije prirodnih resursa postali su očigledni i učestali.

Decenijski nemar i okretanje glave vlastodržaca od problema koji se gomilaju u životnoj sredini stiže na naplatu. Sukob između kratkoročne ekonomske koristi i zaštite životne sredine/održivog korišćenja pridornih resursa, kulminirao je usled institucionalne krize i negativne selekcije koja je dovela do koristi pojedinaca kao osnovnog modela razvoja društva u Srbiji.

Model privatizacije društvenih preduzeća koja su tretirana kao balast, pretila da se preslika i na upravljanje javnim dobrima i prirodnim resursima.

Kratkoročna ekonomska dobit pogurana ogromnim državnim subvencijama ogleda se u velikoj meri u preteranoj eksploataciji prirodnih resursa i drastičnom narušavanju stanja životne sredine. Pored visokih subvencija, investitorima se omogućava ispuštanje zagađenja u životnu sredinu uz najčešće nikakve, a retko kad simbolične kazne i neodrživu eksploataciju prirodnih resursa.

Pored tradicionalnih problema u životnoj sredini i zagađenja, dodatne probleme izazivaju klimatske promene i globalno zagrevanje. Pandemija Kovida-19 dodatno je ogolila direktnu povezanost stanja životne sredine i ljudskih aktivnosti, kao i uticaja zagađenja životne sredine na zdravlje ljudi.

Društveno okruženje u kojem deluju organizacije civilnog društva u Srbiji se značajno pogoršava. Sužavanje prostora za aktivan rad organizacija koje iznose kritička mišljenja ili postavljaju zdravorazumska pitanja odvija se kroz zatvaranje državnih organa, ćutanje administracije i ograničen pristup informacijama od javnog značaja, sužen medijski prostor za obraćanje građanima i građankama, pojavu provladinih „stručnjaka“, uskraćivanje finansijske podrške, usvajanje zakona po hitnoj proceduri, itd. U takvoj situaciji, podrška međunarodnih organizacija, donatora i tela je od ključnog uticaja za opstanak i rad OCD.

Strateški pristup zaštiti životne sredine u Republici Srbiji je izostao. Bez definisanja strateških ciljeva u oblasti nije bilo moguće izraditi neophodne strateške dokumente. Srbija nije izradila i ni danas nema *nacionalnu strategiju zaštite životne sredine* sa kojom bi bile usklađene sve druge strategije koje se odnose na pojedinačna pitanja od značaja za životnu sredinu.

Umesto sopstvenog strateškog pristupa, 2011. godine je donesena Nacionalna strategija za aproksimaciju u oblasti životne sredine za Republiku Srbiju (NEAS). Ovaj dokument je napravljen radi: „bavljenja pitanjima kompleksnosti svih izazova koji se odnose na primenu propisa EU iz oblasti životne sredine u Republici Srbiji i, na drugom mestu, obezbeđivanja zdrave osnove za pregovore o pristupanju u vezi sa Poglavljem 27.“ NEAS je izrađen na osnovu Nacionalnog programa za integraciju Republike Srbije u EU (NPI), Nacionalnog programa za zaštitu životne sredine (NPZŽS) i Nacionalne strategije održivog razvoja (NSOR) ("Službeni glasnik RS", broj 57/08).

Devet godina nakon donošenja ove strategije za *približavanje* politikama Evropske unije, u januaru 2020. godine, Vlada Republike Srbije je usvojila pregovaračku poziciju za poglavlje 27 i dostavila je Evropskoj komisiji na uvid.

Paralelno sa „zatvaranjem“ javnog sektora, ograničava se pristup informacijama od javnog značaja. Nacrta zakona ili podzakonskih akata, kao i planska dokumenta koja suštinski utiču na stanje životne sredine, čak i kada postoji evidentan interes javnosti, nisu dostupni. Isto se odnosi i na izveštaje o degradaciji ili poboljšanju stanja životne sredine. To sve onemogućava sistematično praćenje i konstruktivan doprinos razvoju politike zaštite i unapređenja životne sredine¹.

I dok se javni sektor najviše bavi zakonodavnim i pregovaračkim okvirima, nejasno je ko i u kom kapacitetu može učestvovati u procesu, a informacije o pregovaračkoj poziciji nisu javno dostupne. Informacije o procesu koje dolaze s različitih strana, iz Brisela i Beograda, često su oprečne². U međuvremenu se stanje životne sredine samo pogoršava.

Kada je u pitanju upravljanje otpadom u Srbiji, razlika između izveštaja o količinama generisanog otpada od strane Agencije za zaštitu životne sredine i Republičkog zavoda za statistiku je 5 puta, pa se postavlja ozbiljno pitanje mogućnosti strateškog pristupa celom sektoru usled ovakvog stanja sa podacima. Nacionalan strategija upravljanja otpadom istekla je 2019. godine, a naredna nije još uvek doneta. Najčešći oblik upravljanja otpadom u Srbiji je njegovo odlaganje i to u najvećoj meri na smetlišta i divlje deponije, koje imaju izraženi negativan uticaj na životnu sredinu. U funkciji je 10 sanitarnih deponija (8 regionalnih i 2 lokalne), 164 lokalna smetlišta i oko 3500 divljih deponija. Kapacitet postojećih deponija – smetlišta je u većini opština već popunjen, dok značajan broj deponija ne zadovoljava ni minimalne tehničke standarde. Oko 70% aktivnih deponija - smetlišta nije predviđeno prostorno-planskim dokumentima i nemaju urađenu studiju o proceni uticaja na životnu sredinu, niti potrebne dozvole. Problemi koji se javljaju su da često ne postoji kontrolisano odvođenje deponijskog gasa koji nastaje razgradnjom otpada u deponiji, što može dovesti do samopaljenja i požara ili eksplozije, kao i emisije zagađujućih materija. Procedne vode iz deponija se ne sakupljaju niti prečišćavaju, što ugrožava podzemne i površinske vode i zemljište zbog visokog sadržaja organskih materija i teških metala. Ne postoji sistematski monitoring emisija, procednih voda, deponijskog gasa.

Glavni izvori **zagađenja vazduha** su energetske sektor (posebno termoelektrane), industrijska postrojenja i transportni sektor (motorna goriva). Sagorevanjem niskokvalitetnog lignita, niske kalorične vrednosti u termoelektranama Obrenovac, Lazarevac i Kostolac, proizvode se velike količine pepela, sumpora i azotnih oksida. Pored toga, nizak nivo energetske efikasnosti i individualna ložišta u kojima se vrlo često ne vodi računa o tome šta se sagoreva, dodatno doprinose zagađenju vazduha i štetnom uticaju na zdravlje ljudi. Procenjuje se da od posledica zagađenja vazduha godišnje u Srbiji umre oko 6.500 osoba.

Samo 8% **vodenih resursa** koji su na raspolaganju Srbiji predstavljaju unutrašnje vode; ostalih 92% su tranzitne vode koje u Srbiju dolaze preko Dunava, Save, Tise i drugih vodenih tokova. Postoje tri glavna problema vezana za korišćenja vode. Najpre, gubici u vodosnabdevanju su značajni, 30% ukupnog vodosnabdevanja otpada na gubitke. Drugo, tretman vode za piće u mnogim oblastima je neadekvatan i kvalitet vode za piće je nezadovoljavajući. Konačno, upotreba podzemnih voda za industrijske procese je obimna. Glavni izvori zagađenja vode su neprečišćene industrijske i komunalne otpadne vode, poljoprivredni odvodi, ispusti sa deponija kao i zagađenje vezano za rečni saobraćaj i termoelektrane.

---

¹ Poglavlje 27 u Srbiji: Napredak u magli (Koalicija 27, 2020)

² Ibid.

Stanje u oblasti cirkularne ekonomije

Evropska unija je krajem 2015. godine uvela značajne novine u pravni okvir i opredelila ogromna sredstva da bi modernizovala privredu, ojačala njenu stabilnost i kompetitivnost i otvorila nova radna mesta. Cirkularna ekonomija je antiteza dosadašnjem, takozvanom linearnom modelu privrede koji podrazumeva nekontrolisanu eksploataciju prirodnih resursa i protok materijala od fabrike preko korisnika do deponije. Cirkularna ekonomija menja poslovne modele, navike i način razmišljanja, kako proizvođača tako i potrošača, jer se novim eko dizajnom proizvoda produžava njegov životni vek kroz opravku, prepravku i reciklažu. Evropska komisija je u vrh svojih prioriteta stavila čistije tehnologije, inovacije i istraživanje radi smanjenja emisija štetnih gasova i ambiciju da Evropa postane svetski lider u cirkularnoj ekonomiji. „Evropski zeleni dogovor“ doneo je u martu 2020. godine novi Akcioni plan za cirkularnu ekonomiju sa fokusom na održivo korišćenje resursa, a posebno u sektoru tekstila i građevinarstva³. U okviru „Evropskog zelenog dogovora“ Evropska komisija će dopuniti proces makroekonomske koordinacije sa fokusom na ekonomski i održivi razvoj za ostvarivanje blagostanja građana⁴. „Evropski zeleni dogovor“ je sastavni deo strategije za implementaciju "Agende 2030" programa Ujedinjenih nacija i ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, pored ostalih prioriteta.

Odmah posle proglašenja pandemije, u vreme vanrednog stanja, (april 2020. godine) Republika Srbija je objavila *Mapu puta za cirkularnu ekonomiju u Srbiji*, kao „putokaz ka tranziciji na model cirkularne ekonomije, koji pored profita u fokus stavlja i zaštitu životne sredine i očuvanje resursa.“

Ključni izazovi koji se u ovom dokumentu navode i za čije rešavanje je nadležna Vlada Republike Srbije su:

1. Nedovoljno informisanje i potreba za sticanjem dodatnih znanja i veština o poslovnim modelima cirkularne ekonomije i razumevanje značaja tranzicije u kontekstu konkurentnosti na tržištu;
2. Dostupnost adekvatnih finansijskih sredstava i finansijske opravdanosti upotrebe novih tehnoloških procesa;
3. Kreiranje i primena javnih politika i standarda cirkularne ekonomije;
4. Dostupnost bespovratnih fondova i subvencija za investicije u cirkularnu ekonomiju;
5. Nedovoljno razvijena cirkularna kultura potrošača.

Delimično pod uticajem pandemije, ali pre svega zbog nedostatka jasnog plana, kvalitetnog zakonskog okvira, kapaciteta i resursa, tranzicija ka cirkularnoj ekonomiji je ostala na nivou izjava o stremljenjima, uz sporadične primere preduzetnika/ca i kompanija koji su, donekle, transformisali svoja poslovanja radi stvaranja ušteta i povećanja profitabilnosti.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0098&from=EN>

⁴ <https://sdg.iisd.org/news/european-commission-launches-green-deal-to-reset-economic-growth-for-carbon-neutrality/>

Vizija, vrednosti i misija

Vizija "Inženjera zaštite životne sredine"

Srbija je zemlja zdrave i bezbedne životne sredine čiji građani i građanke aktivno doprinose njenoj zaštiti i unapređenju.

Vrednosti "Inženjera zaštite životne sredine"

Očuvanje i poštovanje života – svako živo biće je vredno, ima svoju funkciju i svrhu postojanja.

Zaštita životne sredine – minimalni uticaj aktivnosti na životnu sredinu.

Odgovornost – posvećenost radu i razvoju organizacije i lokalne zajednice.

Ekonomičnost – maksimum rezultata uz minimum resursa.

Kritičko mišljenje – sagledavanje stvari i podataka iz različitih uglova uz negovanje tuđeg mišljenja.

Kontinuirani razvoj – organizacioni i lični razvoj i permanentna edukacija.

Timski rad – na 3 nivoa: organizacija, partnerstva i lokalna zajednica.

Otvorenost – mogućnost uključivanja u rad i pružanja podrške ostvarivanju ciljeva.

Transparentnost – pravovremeno informisanje o radu i aktivnostima.

Rodna ravnopravnost – potpuno poštovanje ljudskih prava oba pola.

Poštovanje različitosti – tolerancija, uvažavanje, kultura dijaloga.

Misija "Inženjera zaštite životne sredine"

Unapređenje sistema zaštite životne sredine u Srbiji kroz širenje znanja, konkretne aktivnosti i javno zagovaranje.

Strateški ciljevi

Naše usmerenje ka zajednici i korisnicima i korisnicama objašnjeno je u spoljašnjim strateškim ciljevima:

Strateški cilj 1 – Unaprediti sistem upravljanja otpadom u Republici Srbiji kroz širenje znanja i javno zagovaranje.

Strateški cilj 2 – Podići kapacitete privrede za primenu cirkularne ekonomije.

Strateški cilj 3 – Izgraditi svest mladih o značaju aktivnog učešća u zaštiti životne sredine.

Strateški cilj 4 – Informisati građane i građanke o uticaju životne sredine i klimatskih promena na zdravlje i kvalitet njihovog života i načinima na koje mogu da doprinesu pozitivnim promenama.

Fokusi u razvoju organizacije definisani su u našim unutrašnjim strateškim ciljevima:

Strateški cilj 5 – Unaprediti menadžment organizacije.

Strateški cilj 6 – Ojačati dugoročna partnerstva organizacije.

Strateški cilj 7 – Unaprediti dugoročno i stabilno finansiranje organizacije.

Strateške mere

Br.	Spoljašnji strateški ciljevi	Strateške mere
1.	Unaprediti sistem upravljanja otpadom u Republici Srbiji kroz širenje znanja i javno zagovaranje	1.1. Javno zagovaranje primene hijerarhije upravljanja otpadom
		1.2. Podrška javnom sektoru za unapređenje sistema upravljanja otpadom
		1.3. Praćenje stanja u upravljanju otpadom u Srbiji
2.	Podići kapacitete privrede za primenu cirkularne ekonomije	2.1. Utvrđivanje potencijala lokalnih zajednica za prelazak na cirkularnu ekonomiju u Srbiji
		2.2. Promocija cirkularne ekonomije
		2.3. Podrška privredi Vojvodine za prelazak na cirkularnu ekonomiju
3.	Izgraditi svest mladih o značaju aktivnog učešća u zaštiti životne sredine	3.1. Ojačati kapacitete mladih za aktivno učešće u zaštiti životne sredine
		3.2. Razvijati aktivizam mladih kroz kampove, razmene i lokalne akcije
		3.3. Promovisati međunarodnu saradnju mladih u oblasti zaštite životne sredine
4.	Informisati građane i građanke o uticaju životne sredine i klimatskih promena na zdravlje i kvalitet njihovog života i načinima na koje mogu da doprinesu pozitivnim promenama	4.1. Informisati građane i građanke Srbije o načinu finansiranja zaštite i unapređenja životne sredine
		4.2. Informisati građane i građanke Srbije o značaju očuvanja prirodnih resursa
		4.3. Informisati građane i građanke Srbije o štetnom uticaju zagađenja na zdravlje
Br.	Unutrašnji strateški ciljevi	Strateške mere
5.	Unaprediti menadžment Inženjera zaštite životne sredine	5.1. Unaprediti uslove rada u organizaciji
		5.2. Formirati bazu aktivista i aktivistkinja (motivisanih da se uključe u lokalne i međunarodne projekte i aktivnosti)
		5.3. Formirati bazu spoljnih stručnih saradnika i saradnica organizacije
		5.4. Izraditi sistematizaciju radnih mesta u organizaciji
		5.5. Izraditi pravilnik o internoj i eksternoj komunikaciji organizacije
		5.6. Razvijati timski duh u organizaciji
		5.7. Digitalizovati rad organizacije

		5.8. Unaprediti znanja i veštine osoba angažovanih u organizaciji
6.	Ojačati dugoročna partnerstva organizacije	6.1. Intenzivirati angažovanje u savetima, radnim grupama i mrežama.
		6.2. Povećati vidljivost rada organizacije
		6.3. Povećati broj Erasmus+ i ESC projekata u kojima organizacija učestvuje
		6.4. Unaprediti partnerstva sa obrazovnim institucijama u Novom Sadu
7.	Unaprediti dugoročno i stabilno finansiranje organizacije	7.1. Razvijati dohodovnu delatnost organizacije
		7.2. Izraditi plan prikupljanja sredstava za period 2021-23. godina
		7.3. Povećati broj dugoročnih EU projekata

Monitoring i evaluacija

Praćenje implementacije strateškog plana ćemo sprovoditi na godišnjem nivou. Za monitoring plana će biti odgovoran *Upravni odbor*. Izveštaj o nalazima monitoringa *Upravni odbor* predstavlja na godišnjoj skupštini, sa preporukama za unapređenje operativnog plana za narednu godinu.

Evaluaciju sprovođenja strateškog plana ćemo raditi na kraju treće godine implementacije, u trećem kvartalu 2023. godine. Nakon evaluacije biće pripremljen novi strateški plan.

Br.	Spoljašnji strateški ciljevi	Indikatori za strateške ciljeve	Strateške mere	Indikatori za strateške mere
1.	Unaprediti sistem upravljanja otpadom u Republici Srbiji kroz širenje znanja i javno zagovaranje	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluacija aktivnosti javnog zagovaranja • Evaluacija učesnika i učesnica obuka o unapređenju upravljanja otpadom 	1.1. Javno zagovaranje primene hijerarhije upravljanja otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • Broj aktivnosti javnog zagovaranja koje je pokrenula organizacija • Broj aktivnosti javnog zagovaranja u kojima je organizacija uzela učešće • Broj izmenjenih javnih politika
			1.2. Podrška javnom sektoru za unapređenje sistema upravljanja otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizovanih obuka za javni sektor
			1.3. Praćenje stanja u upravljanju otpadom u Srbiji	<ul style="list-style-type: none"> • Broj objavljenih tekstova i medijskih pojavljivanja
2.	Podići kapacitete privrede za primenu cirkularne ekonomije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj primera dobre prakse cirkularne ekonomije u Srbiji • Evaluacija učesnika i učesnica o stepenu razvijenosti kapaciteta 	2.1. Utvrđivanje potencijala lokalnih zajednica za prelazak na cirkularnu ekonomiju u Srbiji	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i sadržaj pripremljenih i objavljenih studija
			2.2. Promocija cirkularne ekonomije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i sadržaj medijskih pojavljivanja o cirkularnoj ekonomiji • Broj urađenih promo-materijala • Broj osoba do kojih je informacija stigla i broj posetilaca web-sajta i društvenih mreža • Broj promocija studija na lokalnu i broj prisutnih privrednika/ca na promocijama
			2.3. Podrška privredi Vojvodine za prelazak na	<ul style="list-style-type: none"> • Broj programa podrške

			cirkularnu ekonomiju	<ul style="list-style-type: none"> • Vrsta podrške • Vrsta programa za podršku • Broj privrednih subjekata koji su dobili podršku
3.	Izgraditi svest mladih o značaju aktivnog učešća u zaštiti životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluacija učesnika i učesnica programa o značaju aktivnog učešća u zaštiti životne sredine 	3.1. Ojačati kapacitete mladih za aktivno učešće u zaštiti životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih članova i članica organizacije • Broj organizovanih treninga za mlade
			3.2. Razvijati aktivizam mladih kroz kampove, razmene i lokalne akcije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj prijava za kampove • Broj učesnika i učesnica organizovanih aktivnosti
			3.3. Promovisati međunarodnu saradnju mladih u oblasti zaštite životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizovanih promocija
4.	Informisati građane i građanke o uticaju životne sredine i klimatskih promena na zdravlje i kvalitet njihovog života i načinima na koje mogu da doprinesu pozitivnim promenama	<ul style="list-style-type: none"> • Broj objavljenih istraživanja • Broj pripremljenih i objavljenih publikacija i drugih edukativno-informativnih materijala 	4.1. Informisati građane i građanke Srbije o načinu finansiranja zaštite i unapređenja životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizovanih aktivnosti • Vrsta organizovanih aktivnosti • Broj objava na sajtu organizacije
			4.2. Informisati građane i građanke Srbije o značaju očuvanja prirodnih resursa	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizovanih aktivnosti • Vrsta organizovanih aktivnosti • Broj objava na sajtu organizacije
			4.3. Informisati građane i građanke Srbije o štetnom uticaju zagađenja na zdravlje	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizovanih aktivnosti • Vrsta organizovanih aktivnosti • Broj objava na sajtu organizacije • Broj pojavljivanja u emisijama na ovu temu
Br.	Unutrašnji strateški ciljevi	Indikatori za strateške ciljeve	Strateške mere	Indikatori za strateške mere
5.	Unaprediti menadžment "Inženjera zaštite životne sredine"	<ul style="list-style-type: none"> • Broj lica angažovanih na menadžerskim pozicijama (koordinacija projekata) • Broj uspešno realizovanih projekata/aktivnosti na godišnjem nivou 	5.1. Unaprediti uslove rada u organizaciji	<ul style="list-style-type: none"> • Anketa zadovoljstva
			5.2. Formirati bazu aktivista i aktivistkinja (motivisanih da se uključe u lokalne i međunarodne projekte i aktivnosti)	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih aktivista/kinja
			5.3. Formirati bazu spoljnih stručnih saradnika i saradnica organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj saradnika i saradnica u bazi
			5.4. Izraditi sistematizaciju radnih mesta u organizaciji	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena sistematizacija radnih mesta

			5.5. Izraditi pravilnik o internoj i eksternoj komunikaciji organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen pravilnik
			5.6. Razvijati timski duh u organizaciji	<ul style="list-style-type: none"> • Broj sprovedenih aktivnosti za izgradnju tima
			5.7. Digitalizovati rad organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Procenat radnog procesa koji se odvija digitalno • Procenat materijala - arhive rada organizacije koji je digitalizovan
			5.8. Unaprediti znanja i veštine angažovanih u organizaciji	<ul style="list-style-type: none"> • Broj obuka na kojima su angažovana lica učestvovala • Broj angažovanih lica koja su pohađala obuke
6.	Ojačati dugoročna partnerstva organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata/aktivnosti koje se realizuju sa partnerima • Broj aktivnosti partnerskih organizacija u kojima je organizacija uzela učešće 	6.1. Intenzivirati angažovanje u savetima, radnim grupama i mrežama.	<ul style="list-style-type: none"> • Broj saveta u kojima su angažovani članovi/ce organizacije • Broj radnih grupa u kojima su angažovani članovi/ce organizacije • Broj mreža u kojima je organizacija član
			6.2. Povećati vidljivost rada organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Broj tekstova na sajtu sa aktuelnim temama • Broj promocija projekata • Broj pojavljivanja u medijima članova/ica u vezi sa temama kojima se organizacija bavi
			6.3. Povećati broj Erasmus+ i ESC projekata u kojima organizacija učestvuje	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata
			6.4. Unaprediti partnerstva sa obrazovnim institucijama u Novom Sadu.	<ul style="list-style-type: none"> • Broj konsultativnih sastanaka • Broj zajedničkih aktivnosti • Broj zajedničkih istraživanja
7.	Unaprediti dugoročno i stabilno finansiranje organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Obezbediti minimum 30% finansijskih sredstava na godišnjem nivou van projektnog finansiranja 	7.1. Razvijati dohodovnu delatnost organizacije	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen profil obuka koje organizacija može da sprovodi • Broj promocija ovih obuka • Vrsta i broj planova u čijoj izradi mogu da učestvuju članovi/ce organizacije

			7.2. Izraditi plan prikupljanja sredstava za period 2021-23	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen plan
			7.3. Povećati broj dugoročnih EU projekata	<ul style="list-style-type: none"> • Broj učešća na info sesijama za promociju EU projekata • Broj zahteva za partnerstva za EU projekte • Broj EU projekata koji su odobreni

Operativni plan "Inženjera zaštite životne sredine" za 2021. godinu

Br.	Strateški ciljevi	Strateške mere	Aktivnost	Odgovorna pozicija	Rok za sprovođenje
1.	Unaprediti sistem upravljanja otpadom u Republici Srbiji kroz širenje znanja i javno zagovaranje	1.1. Javno zagovaranje primene hijerarhije upravljanja otpadom	1.1.1. Promocija izveštaja iz senke u oblasti upravljanja otpadom Koalicije 27	Predsednik udruženja	XII 2021.
			1.1.2. Učestvovanje u radnim grupama MZŽS za oblast upravljanja otpadom	Predsednik udruženja	XII 2021.
			1.1.3. Promocija odgovornog upravljanja otpadom u medijim	Predsednik udruženja	XII 2021.
			1.1.4. Plasiranje informacija o otpadu putem sajta Reciklaza.biz	Urednik portala	XII 2021.
			1.1.5. Javno zagovaranje za pooštavanje kaznene politike za neadekvatno upravljanje otpadom	Saradnica za javne politike	XII 2021.
		1.2. Podrška javnom sektoru za unapređenje sistema upravljanja otpadom	1.2.1. Pravljenje baze kontakata iz javnog sektora (unutrašnje)	Saradnica za ZŽS	IX 2021.
			1.2.2. Pravljenje baze saradnika i saradnica iz oblasti upravljanja otpadom (unutrašnje)	Saradnica za ZŽS	IX 2021.
			1.2.3. Organizovanje informativno-edukativnih događaja za javni sektor	Predsednik udruženja	X 2021.
			1.2.4. Saradnja sa javnim sektorom na projektima	Predsednik udruženja	XII 2021.
		1.3. Praćenje stanja u upravljanju otpadom u Srbiji	1.3.1. Učestvovanje u nacionalnim i lokalnim događajima	Saradnica za javne politike	Kontinuirano
			1.3.2. Praćenje rada radne grupe za uspostavljanje regionalnog sistema upravljanja otpadom u Novom Sadu	Predsednik udruženja	Kontinuirano
			1.3.3. Održavanje i unapređenje saradnje sa ključnim ekspertima i donosiocima odluka u ovoj oblasti	Predsednik udruženja	Kontinuirano

			1.3.4. Pisanje izveštaja iz senke Koalicije 27 za oblast upravljanja otpadom	Stručna saradnica za ZŽS	IV 2021.
2.	Podići kapacitete privrede za primenu cirkularne ekonomije	2.1 Utvrđivanje potencijala lokalnih zajednica za prelazak na cirkularnu ekonomiju u Srbiji	2.1.1. Analiza pravnog okvira u 40 lokalnih samouprava na nacionalnom nivou za cirkularnu ekonomiju	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XI 2021.
			2.1.2. Analiza mera podrške za razvoj cirkularne ekonomije u 40 lokalnih zajednica	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XI 2021.
			2.1.3. Mapiranje aktera cirkularne ekonomije u 40 lokalnih zajednica	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XI 2021.
			2.1.4. Analiza aktivnosti privrednih subjekata u oblasti cirkularne ekonomije u 40 lokalnih zajednica	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XI 2021.
			2.1.5. Izrada 40 studija potencijala cirkularne ekonomije na lokalnom nivou	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	X 2021.
			2.1.6. Izrada publikacije Potencijali cirkularne ekonomije u lokalnim zajednicama u Srbiji	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	IX 2021.
		2.2. Promocija cirkularne ekonomije	2.2.1. Održati 12 javnih skupova o cirkularnoj ekonomiji u 12 lokalnih zajednica za koje je izrađena studija	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XII 2021.
			2.2.2. Snimiti 6 filmova o cirkularnoj ekonomiji i promovisati ih	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XII 2021.
			2.2.3. Snimiti 3 kratka video sadržaja o cirkularnoj ekonomiji i promovisati ih na društvenim mrežama	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XII 2021.
			2.2.4. Organizovati objavljivanje 40 novinskih članaka o cirkularnoj ekonomiji i izrađenim studijama	Koordinator projekta "Zeleni inkubator"	XII 2021.
		2.3. Podrška privredi Vojvodine za prelazak na cirkularnu ekonomiju	2.3.1. Učešće u Savetu za cirkularnu ekonomiju PKV	Predsednik IZŽS	Kontinuirano
			2.3.2. Suorganizacija Konferencije o upravljanju otpadom PKV	Predsednik IZŽS	VI 2021.
		3.1. Ojačati kapacitete mladih za aktivno	3.1.1. Formiranje baze aktivista/aktivistkinja	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.

3.	Izgraditi svest mladih o značaju aktivnog učešća u zaštiti životne sredine	učešće u zaštiti životne sredine	3.1.2. Uključivanje mladih u aktivnosti organizacije, projekte partnera, rad mreža (OPENS, ZLS), Erasmus+ i ESC	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
			3.1.3. Uključiti mlade u pisanje predloga Erasmus+ projekata.	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
			3.1.4. Pravljenje kurikuluma za srednje škole o nula otpadu.	Koordinator projekta Nula otpada	XII 2021.	
		3.2. Razvijati aktivizam mladih kroz kampove, razmene i lokalne akcije	3.2.1. Organizovati akcije sakupljanja starog papira i zamene za sadnice	Koordinatorica omladinskih projekata	XI 2021.	
			3.2.2. Organizovati lokalne ekološke akcije u saradnji sa MIS-om i Patrolom 023	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
			3.2.3. Organizovati međunarodni volonterski kamp	Koordinatorica omladinskih projekata	VIII 2021.	
			3.2.4. Organizovati 2 Erasmus+ omladinske razmene	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
		3.3. Promovisati međunarodnu saradnju mladih u oblasti zaštite životne sredine	3.3.1. Promovisanje ESC programa.	Koordinatorica omladinskih projekata	X 2021.	
			3.3.2. Uključiti mlade iz Srbije na Erasmus+ i ESC aktivnostima partnera	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
			3.3.3. Promovisati međunarodne aktivnosti na društvenim mrežama	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
			3.3.4. Promovisati aktivnosti i rezultate aktivnosti za mlade	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.	
		Informisati	4.1. Informisati građane i građanke Srbije o načinu finansiranja zaštite i unapređenja	4.1.1. Komunikacija sa građanima i građankama putem interaktivne mape	Saradnica za javne politike	VII 2021.
				4.1.2. Uključivanje građana/ki u kampanju javnog zagovaranja	Saradnica za javne politike	VII 2021.
				4.1.3. U saradnji sa drugim akterima redovno praćenje promena u ovoj oblasti i obaveštavanje javnosti (zakoni, podzakonski akti..)	Saradnica za javne politike	XII 2021.

4.	građane i građanke su o uticaju životne sredine i klimatskih promena na zdravlje i kvalitet njihovog života i načinima na koje mogu da doprinesu pozitivnim promenama	životne sredine	4.1.4. Redovno ažuriranje sajta nsekodinar.rs	Saradnica za javne politike	XII 2021.
			4.1.5. Sačiniti operativni plan za javno zagovaranje i uključivanje građana i građanki u upravljanje zaštitom životne sredine	Saradnica za javne politike	XII 2021.
		4.2. Informisati građane i građanke Srbije o značaju očuvanja prirodnih resursa	4.2.1. Skretanje pažnje javnosti o zagađenju u životnoj sredini.	Predsednik udruženja	Kontinuirano
			4.2.2. Preuzimanje i prenošenje informacija o uticaju životne sredine na zdravlje	Saradnica za javne politike	Kontinuirano
			4.2.3. Učešće u medijskim programima	Predsednik udruženja	Kontinuirano
		4.3. Informisati građane i građanke Srbije o štetnom uticaju zagađenja na zdravlje	4.3.1. Organizovanje informativnih aktivnosti u okviru festivala "Water Fest"	Koordinator projekta Water Fest	XII 2021.
			4.3.2. Informisanje građana i građanki o važnosti očuvanja ekosistema i reciklaži	Predsednik udruženja	Kontinuirano
			4.3.3. Informisanje građana i građanki o merama mitigacije i adaptacije na klimatske promene	Predsednik udruženja	Kontinuirano
		Br.	Strateški ciljevi	Strateške mere	Aktivnost
		5.1. Unaprediti uslove rada u organizaciji	5.1.1. Obezbediti dodatnu opremu za produktivniji i komforniji rad u kancelariji (stolice, tabla i drugo)	Predsednik udruženja	VI 2021.
			5.1.2. Organizovati redovne timske sastanke (ponedeljkom)	Sekretarka	Kontinuirano
		5.2. Formirati bazu aktivista i aktivistkinja (motivisanih da se uključe u lokalne i međunarodne projekte i aktivnosti)	5.2.1. Sačiniti spisak aktivista i aktivistkinja	Predsednik udruženja	XII 2021.
			5.2.2. Organizovati prigodno okupljanje i informisanje o radu i aktivnostima organizacije	Sekretarka	IX 2021.
		5.3. Formirati bazu spoljnih	5.3.1. Sačiniti spisak stručnih saradnika i saradnica	Predsednik udruženja	VII 2021.

5.	Unaprediti menadžment Inženjera zaštite životne sredine	stručnih saradnika i saradnica organizacije	5.3.2. Organizovati prigodno okupljanje i informisanje o radu i aktivnostima organizacij	Sekretarka	IX 2021.
		5.4. Izraditi sistematizaciju radnih mesta u organizaciji	5.4.1. Sačiniti predlog sistematizacije radnih mesta	Sekretarka	VII 2021.
			5.4.2. Usvojiti sistematizaciju radnih mesta	Upravni odbor	IX 2021.
			5.4.3. Implementirani usvojenu sistematizaciju	Predsednik udruženja	XII 2021.
		5.5. Izraditi pravilnik o internoj i eksternoj komunikaciji organizacije	5.5.1. Sačiniti predlog pravilnika	Saradnica za javne politike	VII 2021.
			5.5.2. Usvojiti pravilnik	Upravni odbor	VI 2021.
			5.5.3. Implementirati usvojena pravila u svakodnevni rad	Predsednik udruženja	IX 2021.
		5.6. Razvijati timski duh u organizaciji	5.6.1. Organizovati minimum 1 aktivnost za izgradnju tima	Predsednik udruženja	XII 2021.
		5.7. Digitalizovati celokupan rad organizacije	5.7.1. Pripremiti predlog za digitalizaciju radnog procesa	Sekretarka	VI 2021.
			5.7.2. Pripremiti predlog za digitalizaciju materijala - arhive rada organizacije	Sekretarka	VI 2021.
			5.7.3. Usvojiti predlog za digitalizaciju	Predsednik udruženja	VII 2021.
			5.7.4. Implementirati usvojene predloge	Predsednik udruženja	VII 2021.
		5.8. Unaprediti znanja i veštine angažovanih u organizaciji	5.8.1. Pratiti potrebe i upućivati angažovana lica na obuke	Predsednik udruženja	Kontinuirano
		6.	Ojačati dugoročna partnerstva organizacije	6.1. Intenzivirati angažovanje u savetima, radnim grupama i mrežama	6.1.1. Omogućiti aktivno učešće članova/ica organizacije u savetima, radnim grupama i mrežama
6.1.2. Povećati broj članova/ica organizacije koji učestvuju u radu saveta, radnih grupa i mreža	Predsednik udruženja				XII 2021.
6.2. Povećati vidljivost rada organizacije	6.2.1. Redovno pripremati i objavljivati na sajtu informacije o aktuelnim projektima i aktivnostima			Sekretarka	Kontinuirano
	6.2.2. Promovisati aktuelne projekate organizacije			Predsednik udruženja	XII 2021.
	6.2.3. Razvijati dobru saradnju sa novinarima/kama			Predsednik udruženja	Kontinuirano

			6.2.4. Pripremiti i postaviti na sajt godišnji izveštaj o radu organizacije	Predsednik udruženja	XII 2021.
		6.3. Povećati broj Erasmus+ i ESC projekata u kojima Inženjeri učestvuju	6.3.1. Pripremiti nove projekte i aplicirati za Erasmus+ podršku	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.
			6.3.2. Akreditovati se za učešće u ESC projektima	Koordinatorica omladinskih projekata	XII 2021.
			6.3.3. Razvijati saradnju sa međunarodnim partnerima u Erasmus+ i ESC programu	Koordinatorica omladinskih projekata	Kontinuirano
		6.4. Unaprediti partnerstva sa obrazovnim institucijama u Novom Sadu	6.4.1. Inicirati najmanje 2. zajedničke aktivnosti/projekta sa obrazovanim institucijama u Novom Sadu	Predsednik udruženja	XII 2021.
7.	Unaprediti dugoročno i stabilno finansiranje organizacije	7.1. Razvijati dohodovnu delatnost organizacije	7.1.1. Izraditi plan razvoja dohodovne delatnosti	Predsednik udruženja	XII 2021.
		7.2. Izraditi plan prikupljanja sredstava za period 2021-23.	7.2.1. Pripremiti predlog plana prikupljanja sredstava	Predsednik udruženja	VII 2021.
			7.2.2. Usvojiti plan	Upravni odbor	VII 2021.
			7.2.3. Implementirati usvojen plan	Predsednik udruženja	VII 2021.
		7.3. Povećati broj dugoročnih EU projekata	7.3.1. Osigurati učešće članova/ica organizacije na info sesijama	Predsednik udruženja	XII 2021.
			7.3.2. Razvijati saradnju i kontakte sa potencijalnim partnerima za EU projekte	Predsednik udruženja	Kontinuirano
			7.3.3. Pripremiti projekte i aplicirati za dugoročne EU projekte	Predsednik udruženja	XII 2021.

Dokument Strateški plan udruženja "Inženjeri zaštite životne sredine" za period od 2021 - 2023. godine nastao je u okviru institucionalne podrške OGD u okviru ACT Projekta, koji finansira Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), a sprovode HELVETAS Swiss Intercooperation i Udruženje građana za demokratiju i građansko obrazovanje Građanske inicijative, a "Inženjeri zaštite životne sredine" su jedna od 30 podržanih OGD.

Mišljenje koje je izneto u ovom dokumentu je mišljenje autora/ki i ne predstavlja nužno i mišljenje Vlade Švajcarske, Helvetasa ili Građanskih inicijativa.